

HUSZONÖTÖDIK FEJEZET

A DEPORTÁLÁSOK LEÁLLÍTÁSÁTÓL A SZÁLASI-PUCCSIG

1944 JÚNIUSÁNAK végére a vidéki deportálásokat gyakorlatilag befejezték. A zsidótlanító osztagok figyelme ekkor a budapesti zsidóság felé fordult, mely a legnagyobb, viszonylag még mindig érintetlen zsidó közösség maradt a náci uralta Európában. Az SS és magyar bérenceik, akik természetesen lelkesedtek a zsidókérdés végleges megoldásáért Magyarországon, megkezdték az utolsó fennmaradt zsidó közösség felszámolására irányuló terveik végrehajtását. A zsidók átköltöztetése a külön e célra kijelölt sárga csillagos házakba az első lépés lett volna. Az elképzelés azonban meghiúsult, elsősorban a tengelyhatalmak gyorsan romló katonai helyzete és a deportálási programmal szemben ezzel egyidejűleg egyre erősödő belföldi és külföldi tiltakozás miatt. A tiltakozás, mely minden nap elmúltával egyre hangosabbá és szélesebb körűvé vált, arra kényszerítette a magyar minisztertanácsot, hogy folyamatosan napirendjén tartsa a zsidókérdést.

A minisztertanács ülései

A németek egyik fő célja a megszállás egész időszaka alatt az volt, hogy fenntartsák a magyar szuverenitás látszatát – amire magyar támogatók is törekedtek. Következésképp a zsidóellenes intézkedések elfogadásakor különös gonddal ügyeltek az ország alkotmányos szervei által megteremtett törvényes formák betartására. E rendszeren belül a legtöbb jelentős zsidóellenes törvény és rendelet kibocsátója – és a zsidókérdés különféle aspektusai megvitatásának fő fóruma – a minisztertanács volt. Ezekben a kérdésekben általában Jaross Andor belügyminiszter vitte a szót. Noha végső soron ő volt a felelős a minisztériuma által hozott minden intézkedésért, zsidóügyekben rendszerint Endre Lászlónak, a szélsőségesen antiszemita államtitkárnak javaslataival összhangban cselekedett.